

36903

Učni načrt

mestnega dekliškega liceja v Ljubljani.

(Odobren z razpisom c. kr. ministerstva za bogočastje
in nauk z dne 19. julija 1907., št. 26.525.)

V Ljubljani.

Tisnil Dragotin Hribar

1907.

A. Obvezni predmeti.

- I. Veronauk.
- II. Slovenščina.
- III. Nemščina.
- IV. Francoščina.
- V. Laščina.
- VI. Zemljepisje in zgodovina.
- VII. Matematika.
- VIII. Prirodoznanstvo.
- IX. Prostoročno risanje.
- X. Lepopisje.
- XI. Vzgojeslovje.
- XII. Ženska ročna dela.

B. Neobvezni predmeti.

- 1.) Petje.
- 2.) Telovadba.
- 3.) Ženska ročna dela.
- 4.) Stenografija.
- 5.) Gospodinjstvo

0300 50627

A. Obvezni predmeti.

I. Veronauk.

Smoter: Znanje verskih in nravnih resnic na podlagi katekizma in svetopisemskih zgodob. Poznavanje katoliške liturgike in njenega pomena za versko-nravno življenje kristjanovo. Najznamenitejši prizori iz cerkvene zgodovine s posebnim ozirom na pokristjanjenje in krščanstvo pri slovanskih narodih. V višjih razredih sistematično obravnavanje verskih in nravnih resnic na temelju razodetja božjega s posebnim ozirom na nekdanje in sedanje versko-nravne zmote.

I. razred, 2 uri na teden.

Katekizem (veliki). Zgodbe sv. pisma starega zakona.

II. razred, 2 uri na teden.

Katekizem (veliki). Zgodbe sv. pisma novega zakona.

III. razred, 2 uri na teden.

Liturgika. Ponavljanje katekizma, zlasti onih oddelkov, ki so v tesni zvezi z liturgiko.

IV. razred, 2 uri na teden.

Zgodovina sv. katoliške Cerkve.

V. razred, 1 uro na teden.

Katoliški veronauk za višje razrede dekliških šol. I. del: Verske resnice.

VI. razred, 1 uro na teden.

Katoliški veronauk za višje razrede dekliških šol. II. del: Nravni nauki.

II. Slovenščina.

Smoter: Spretna in slovnično pravilna raba slovenskega jezika v govoru in pismu. S primernih zgledov povzeto znanje karakteristike raznih oblik in vrst pesništva. Poznavanje najznamenitejših del slovenskega slovstva na podlagi prečitanih del v celoti ali vsaj v odlomkih. Pregled poglavitnih dôb slovenskega slovstva, vpogled v življenje in delovanje najznamenitejših pisateljev. — Sposobnost čitati in tudi umeti lažje spise hrvaškega narečja.

I. razred, 4 ure na teden.

Čitanje: Vaja v pravilnem, izrazovitem čitanju s stvarno in jezikovno razlago. Obnavljanje prečitanih sestavkov. Navajanje k razvrščevanju glavnih misli obsežnejših spisov.

Slovnica: Pravilna sklanjatev imen in spregatev glagolov; nauk o prostem stavku, empirična razlaga priredja in podredja na podlagi berila.

Pismene naloge: Narekovano pisanje v pravopisne namene, potem obnavljanje predelanih prostih povesi. V I. polletju vsakih 14 dni po ena šolska naloga, v II. polletju se vrste šolske naloge z domačimi.

Predavanje primernih na pamet naučenih sestavkov.

II. razred, 3 ure na teden.

Čitanje kakor v I. razredu. Obnavljanje kakor v I. razredu z dalje segajočimi zahtevami. Razvezavanje pesniških pripovedek v nevezano besedo.

Slovnica: Ponovitev in izpopolnitev oblikoslovja, zlasti natančnejše razpravljanje glagola po njegovih vrstah. Natančnejše obravnavanje prosto-razširjenega in zloženega stavka na podlagi čitanja.

Pismene naloge kakor v II. polletju I. razreda. Obsežnejše obnovitve. Preobražanje prostih beril po navodilu, vaja v kratkih izpiskih iz obsežnejših sestavkov. Lažji popisi.

Predavanje kakor v I. razredu.

III. razred, 3 ure na teden.

Čitanje kakor v II. razredu s stvarnimi in jezikovnimi, a zlasti tudi stilističnimi in estetskimi razlagami. Osnovni nauki metrike na podlagi prečitanih pesmi, kratki podatki o življenju in delih znamenitejših pisateljev, katerih sestavki so se prečitali.

Slovnica: Sistematično obdelovanje prosto-razširjenega in zloženega stavka. Najglavnejša pravila besedotvorja.

Pismene naloge: Vežbanje v dispoziciji prečitanih daljših sestavkov, izdelovanje povedek na danih podatkih osnovanih. Popisi, orisi, primere. Vsak mesec premenoma ena šolska in ena domača naloga.

Predavanje kakor v prejšnjih razredih.

IV. razred, 3 ure na teden.

Čitanje epskega, lirskega in didaktičnega pesništva v vezani in nevezani besedi; na podlagi tega se podaje definicija imenovanih pesniških vrst, se dopolnjuje nauk o metriki ter dostavljajo glavne vrste tropov in figur. Nadaljujejo se življenjepisne črtice o pisateljih.

Pismene naloge: Dispozicije, orisi in prisposodbe. Opravilni spisi. Vsako polletje po šest, pretežno domačih nalog.

Predavanje primernih pesmi.

V. razred, 4 ure na teden.

Čitanje kakega dramatskega dela, na podlagi tega razlaga dramatskega pesništva in njegovih vrst. Razmerje slovenščine z drugimi slovanskimi jeziki. Kratak pregled slovenskega slovstva in glavnih mu zastopnikov do Prešerna. Vmes čitanje Vodnikovih, Gregorčičevih in Stritarjevih pesmi, izmed katerih se jih uči nekaj tudi na pamet. Čitanje kakega Jurčičevega dela.

Pismene naloge kakor v IV. razredu z dalje segajočimi zahtevami glede jezikovne in stilistične popolnosti.

Vaje v prostem predavanju o tvarini, ki se je pridobila iz prečitanega slovstva ali iz drugih šolskih predmetov.

Vse to v treh urah na teden, po eno uro na teden se seznanjajo gojenke na podlagi lahkega berila z oblikami hrvaškega narečja.

VI. razred, 4 ure na teden.

Čitanje in slovstvena zgodovina: Čitanje izbranih Prešernovih poezij, kar se jih ni že popreje čitalo v šolskih čitankah, izbranih pesmi in spisov Jenkovih, Levstikovih, Aškerčevih in še drugih novejših pesnikov in vsaj enega dela Kersnikovega. — Na podlagi tvarine, prečitane v teku šestih let, in na podlagi o priliki podanih životopisnih črtic se pregleda zgodovina slovenskega slovstva od Prešerna pa do najnovejše dōbe s posebnim ozirom na glavne zastopnike posameznih dōb in deloma tudi z ozirom na sodōbne reprezentante drugih slovanskih slovstev.

Pismene naloge kakor v V. razredu.

Vaje v prostem predavanju kakor v V. razredu.

Od 4 ur se porabita 2 na teden za čitanje in razlaganje primernih del hrvaškega slovstva.

Opomba: Poleg tega naj se posebno v višjih letnikih navajajo gojenke k zasebnemu čitanju, da se seznanijo tudi s takimi primernimi deli slovenskega slovstva, ki jih ni mōči v šoli prečitati.

III. Nemščina.

Smoter: Slovnico pravilna in kolikor mogoče spretna raba nemškega jezika v govoru in pismu. Poznanje glavnih dōb nemške slovstvene zgodovine in najznamenitejših pisateljev in njih del po obliki in vsebini, v prvi vrsti na podlagi intenzivnega čitanja.

I. razred, 4 ure na teden.

Čitanje: Vežbanje v pravilnem, po možnosti izrazovitem čitanju, obnavljanje prečitanih in razloženih sestavkov v vezani in nevezani besedi.

Slovnica: Vaja v pravilnih oblikah samostalnika, pridevnika, zaimka in glagola po predpisani slovnici. Pri čitanju se razlaga bistvo prostega in zloženega stavka.

Pismene naloge: Odgovarjanje na dana nemška vprašanja, pozneje tudi kratki prevodi iz slovenščine izključno po prečitanih in razloženih berilih, v II. polletju premenjema že tudi celotne obnovitve predelanih sestavkov. — Vsak mesec po ena domača in ena šolska naloga.

Predavanje lahkih, zlasti pesniških sestavkov na pamet.

II. razred, 4 ure na teden.

Čitanje, obnavljanje in memoriranje razloženih sestavkov kakor v I. razredu.

Slovnica: Ponavljanje in dopolnjevanje pravilnega oblikoslovja, zlasti sistematično razpravljanje in vežbanje krepkih glagolov. Sistematično proučavanje glavnih pravopisnih pravil. Empirično obravnavanje prosto-razširjenega in zloženega stavka.

Pismene naloge kakor v I. razredu, toda večinoma obnovljene povesti. Vsak mesec po ena šolska in ena domača naloga.

III. razred, 3 ure na teden.

Čitanje s stvarnimi in jezikovnimi razlagami, zlasti tudi z ozirom na vsebino in obliko. Na podlagi pesniškega berila se razlagajo osnovni nauki metrike, po prečitaniu in razlagi primernih beril se podajajo kratke opazke o življenju in delovanju znamenitih pisateljev.

Slovnica: Bistvena pravila o besedotvorju. Sistematični pouk o prostem in zloženem stavku in njega delih.

Pismene naloge: Obnavljanje povesti, uporabljanje predelanih beril za samostojne povesti, opise in orise. Isto število nalog kakor v I. razredu.

Predavanje naučenih pesmi kakor v I. razredu.

IV. razred, 4 ure na teden.

Čitanje epskega, lirskega in didaktičnega pesništva po šolski čitanki. Na podlagi tega se razlaga bistvo raznih pesniških vrst, ob enem se nadaljuje in dopolnjuje nauk o metriki in se dodajajo poglobilni tropi in figure. Nadaljujejo se slovstveno-zgodovinske opazke.

Pismene naloge: Vaja v disponiranju daljših beril. Uporabljanje prečitanih sestavkov in iz drugih predmetov pridobljenega znanja za povesti, orise in prispodobe. Premenjema pisma in navadnejši opravljeni spisi. Vsako polletje po 8 nalog.

Predavanje kakor v III. razredu.

V. razred, 4 ure na teden.

Čitanje in slovstvo: Na podlagi čitanke kratek pregled starejših dób nemškega slovstva. Čitanje primernih zgledov iz klasikov 18. stoletja (Klopstocka, Wielanda, Lessinga) in kake lažje drame, n. pr. „Minna von Barnhelm“ ali „Wilhelm Tell“, pri čemer se razloži bistvo drame.

Pismene naloge kakor v IV. razredu, večinoma na podlagi prečitane gradiva.

Predavanje kakor v prejšnjih razredih.

VI. razred, 3 ure na teden.

Čitanje in slovstvo: Izbor pesniških in leposlovnih beril po čitanki z življenjepisnimi in slovstvenozgodovinskimi obrisi iz klasične in poklasične dobe. Čitanje katere Schillerjeve drame, n. pr. „Jungfrau von Orleans“, „Maria Stuart“ in katerega Goethejevega dela kakor „Hermann und Dorothea“, „Egmont“ ali „Iphigenie auf Tauris“.

Pismene naloge kakor v V. razredu z dalje segajočimi zahtevami.

Predavanje kakor v prejšnjih razredih.

Opomba 1. Na slovnico se ozira od IV. razreda dalje le po potrebi pri čitanju in pri pismenih nalogah.

Opomba 2. V višjih razredih naj se čitajo vzporedno s šolskim čitanjem tudi zasebno primerni proizvodi pesniški zlasti novejše dobe.

IV. Francoščina.

Učni smoter: Znanje slovničnega ustroja francoskega jezika, primerna spretnost v lahkejši konverzaciji in pisavi; na podlagi pripravno urejenega berila znanje o najodličnejših pisateljih francoskih.

III. razred, 4 ure na teden.

Slovnica in čitanje. Spoznavanje črk in nauk o čitanju. Oblikoslovje in najvažnejša pravila skladbe na podlagi beril primernih za slovnični pouk.

Vaje v govoru s pomočjo nazornega nauka, kakor tudi na podlagi dobro predelanih beril. Učenje takih beril na izust.

Pismene naloge. Po Božiču mesečno po ena šolska in ena domača naloga. Šolske naloge: diktati, francoski odgovori na francoska vprašanja. Domače naloge: slovnične naloge in francoski odgovori na francoska vprašanja.

IV. razred, 4 ure na teden.

Slovnica. Nadaljevanje oblikoslovja in spolnitev skladbe.

Citanje prozaičnih beril pripovedne in popisujoče vsebine.

Vaje v govoru na podlagi nazornega nauka in dobro predelanih beril. Memoriranje takih beril.

Šolske naloge (vsak mesec ena): diktati, francoski odgovori na francoska vprašanja.

Domače naloge (vsak mesec ena): slovnične naloge, kratke vsebine dobro predelanih beril.

V. razred, 4 ure na teden.

Slovnica. Ponavljanje oblikoslovja in spolnitev skladbe, spojene s pripravnimi berili.

Citanje dovršenih prozaičnih beril, kakor tudi lahkih pesniških in dramatiških odlomkov.

Vaje v govoru. Prilastitev potrebnega zaklada besedi in fraz na podlagi nazornega nauka. Memoriranje in prednašanje pesmi. Ustna reprodukcija prečitane proze v francoskem jeziku.

Književnost. Spoznavanje književne zgodovine na podlagi čitanja in učiteljevih podatkov.

Pismene naloge (vsak mesec po ena šolska in ena domača). Vsebine v šoli preloženih ali doma prečitanih odlomkov, prevajanja iz francoskega jezika v materinski jezik in obratno.

VI. razred, 4 ure na teden.

Slovnica. Poglobljanje, ponavljanje in dopolnjevanje slovničnega nauka posebno skladbe v zvezi s čitanjem in konverzacijo.

Čitanje vzorne proze in poezije; v vsakem polletju bodi prečitano najmanj eno celo posebno znamenito delo (zlasti iz dobe Ludvika XIV.).

Vaje v govoru v zvezi s čtivom in lastno izkušnjo. Prednašanje memoriranih pesmi in dramatiških scen.

Književnost. Spoznavanje razvoja francoske književnosti na podlagi čtiva s posebnim ozirom na zadnja tri stoletja.

Pismene naloge (vsak mesec po ena šolska in ena domača): Vsebine, pisma in proste naloge v danih in obdelanih temih.

Učni jezik je francoščina.

V. Laščina.

Učni smoter: Znanje slovničnega ustroja italijanskega jezika, primerna spretnost v lehkejši konverzaciji in pisavi; na podlagi pripravno urejenega berila znanje o najodličnejših pisateljih italijanskih.

III. razred, 4 ure na teden.

Slovnica in čitanje. Vaje v čitanju. Oblikoslovje in najvažnejša pravila skladbe na podlagi beril, primernih za slovnični pouk.

Vaje v govoru s pomočjo nazornega nauka. Učenje dobro predelanih beril na izust.

Pismene naloge. Po Božiču mesečno po ena šolska in ena domača naloga. Naloge: diktati, laški odgovori na laška vprašanja in slovnične naloge.

IV. razred, 4 ure na teden.

Slovnica. Spopolnitev oblikoslovja in skladbe.

Čitanje lahkih, kratkih beril.

Vaje v govoru na podlagi nazornega nauka. Memoriiranje dobro predelanih beril.

Naloge (vsak mesec po ena šolska in ena domača naloga): Diktati, laški odgovori na laška vprašanja, slovnične naloge, kratke vsebine dobro predelanih beril.

V. razred, 4 ure na teden.

Slovnica. Ponavljanje oblikoslovja in nadaljevanje skladbe.

Čitanje dovršenih prozaičnih beril, kakor tudi lahkih pesniških in dramatskih odlomkov.

Vaje v govoru. Prilastitev najpotrebnejših besedi in fraz na podlagi nazornega nauka. Memoriranje in prednašanje pesni. Ustmena reprodukcija prečitane proze v laškem jeziku.

Književnost. Spoznavanje književne zgodovine na podlagi čitanja in učiteljevih podatkov.

Pismene naloge (vsak mesec po ena šolska in ena domača naloga): Kratke vsebine prečitanih odlomkov; prevajanje iz laščine v materinski jezik in obratno.

VI. razred, 4 ure na teden.

Slovnica. Dopolnitev slovničnega nauka posebno skladbe

Čitanje vzorne proze in poezije; v vsakem polletju bodi prečitano najmanj eno celo posebno znamenito delo.

Vaje v govoru v zvezi s čtivom in lastno izkušnjo. Prednašanje memoriranih pesmi in dramatiških scen.

Književnost. Spoznavanje razvoja laške literature.

Naloge (vsak mesec po ena šolska in ena domača): Vsebine, pisma, proste naloge.

Učni jezik je laščina.

VI. Zemljepis in zgodovina.

Učni smoter pri zemljepisu. Splošno znanje zemeljskega površja po naravni obliki in kakovosti, po njegovem vplivu na človeško življenje, kulturo in zgodovino, kakor tudi po njegovi politični razdelitvi na podstavi jasnega razumevanja zemljevida. Natančno poznanje avstro-ogrske monarhije in dežel, ki so velikega pomena za svetovno trgovino

in torej tudi za trgovino naše domovine. Pri danih prilikah poznavanje osnovnih naukov iz astronomične geografije na podstavi neposrednega opazovanja in naziranja.

Učni smoter pri zgodovini. Pregledno znanje občne zgodovine, natančnejše znanje zgodovine avstro-ogrske monarhije s posebnim ozirom na kulturne razmere. Vzbujanje in podkrepljenje domovinskega čuta s popisovanjem važnih državnih dogodbe in delovanja znamenitih oseb. Na vseh stopnjah opazovanje delovanja znamenitih žensk. Pri danih prilikah obravnavanje važnih dôb iz kulturne zgodovine.

I. razred.

Zemljepis, 2 uri na teden. Osnovni zemljepisni pojmi na podstavi opazovanja ožje domovine. Razumevanje zemljevida. Pregled zemljin in oceanov, posebno Evrope in morja, ki jo obdajajo.

Zgodovina, 1 uro na teden v zvezi s poukom učnega jezika. Grške in rimske pravljice; pravljice in pripovedke iz domače zgodovine. (Poučuje učitelj učnega jezika).

II. razred.

Zemljepis, 2 uri na teden. Razvijanje zemljepisnih osnovnih pojmov s pomočjo zemljevida in zemeljskega obla, pričenjaje z avstro-ogrskim zemljepisom. Skupine avstro-ogrskih dežel, sosebno Kranjska s sosednimi deželami, po svojih naravnih in političnih oblikah s posebnim ozirom na deželne pridelke in gospodarske razmere.

Zgodovina, 2 uri na teden. Slike iz zgodovine in prosvete orientalskih narodov, sosebno Egipčanov, Grkov in Rimljanov; slike iz občne in domače zgodovine.

III. razred.

Zemljepis, 2 uri na teden. Opis južno-, zahodno- in srednjeevropskih dežel s posebnim ozirom na poljedelstvo obrtnost in trgovske razmere s sosednimi deželami.

Zgodovina, 2 uri na teden. Najvažnejše iz zgodovine orientalskih narodov. Zgodovina Grkov in Rimljanov s posebnim ozirom na njih kulturo do preseljevanja narodov.

IV. razred.

Zemljepis, 2 uri na teden. Opis ostalih evropskih dežel s posebnim ozirom na prirodne in umetne izdelke, na trgovino in njo pospešujoča občila. Pregled fizikalnega in političnega zemljepisa Azije s posebnim ozirom na nasebine.

Zgodovina, 2 uri na teden. Občna zgodovina srednjega veka do Westfalskega mira s posebnim ozirom na ustanovitev in rast Vzhodne marke pod Babenberžani in Habsburžani in na razvoj habsburške skupne države.

V. razred.

Zemljepis, 1 ura na teden. Fizikalni in politični zemljepis Amerike, posebnost Zedinjenih držav, Afrike in Avstralije. Prekomorska trgovska in svetovna občila. Statistični podatki o blagu, ki se v največjih množinah po svetu prevaža.

Zgodovina, 2 uri na teden. Občna zgodovina novega veka od Westfalskega miru do Dunajskega kongresa s posebnim ozirom na slavno dobo vojskovanja s Turčijo in Francijo.

VI. razred.

Zemljepis, 1 ura na teden. Pregledna ponovitev občnega in avstro-ogrškega zemljepisa. Pregled poljedelstva in obrtnosti, trgovine in prometa po avstro-ogrskih deželah z ozirom in v primeri z ostalimi velikimi kulturnimi evropskimi državami.

Zgodovina, 3 ure na teden. Občna zgodovina novega veka od Dunajskega kongresa do sedanje dobe s posebnim ozirom na zgodovino avstro-ogrške monarhije. Ustava in uprava monarhije s posebnim ozirom na avstrijsko državno polovico. Ponovitev občne zgodovine, posebej bolj težkih oddelkov grške in rimske zgodovine.

VII. Matematika.

Učni smoter: a) *Aritmetika*. Spretnost in zanesljivost v računanju z brezimenskimi in imenskimi celimi in ulomljenimi števili v obsegu štirih osnovnih računov ustno in pismeno.

Uporaba teh računov v razmerah družbenega življenja; v gospodinjstvu, hranilnih in zavarovalnih zadevah, oskrbovanju in upravljanju imetka.

b) *Geometrični nazorni nauk*. Znanje važnih svojstev in razmerij premočrtnih ravnih likov in kroga po metodično urejenem nazorovanju. Rešitev priprostih konstrukcijskih nalog.

I. razred, 3 ure na teden.

- a) *Aritmetika*: Desetni ali dekadični številni sistem. Rimske številke. Štirje osnovni računi z brezimenskimi in imenskimi celimi in decimalnimi števili. Razdelnost števil; razdelitev števil v prafaktorje; največja skupna mera in najmanjši skupni mnogokratnik. Štirje osnovni računi z navadnimi ulomki.
- b) *Geometrični nazorni nauk*: Prema, krog; kot. Najpriprostejša svojstva trikotnikov.

II. razred, 3 ure na teden.

- a) *Aritmetika*: Ponavljanja na nalogah, posebno računanja z ulomki. Pretvorba decimalnih ulomkov v navadne ulomke in obratno. Najvažnejše o razmerjih in sorazmerjih. Uporaba sorazmerij in sklepnih računov. Procentni račun od sto in njegova uporaba pri bolj navadnih računih.
- b) *Geometrični nazorni nauk*: Skladnost trikotnikov in mnogokotnikov. Najbolj važna svojstva kroga.

III. razred, 2 uri na teden.

- a) *Aritmetika*: Sestavljeni regeldetrijski računi. Okrajšano računanje z decimalnimi števili v najbolj enostavni obliki. Navadni obrestni računi. Razdelni računi. Poprečni računi. Najvažnejše o denarju in njega vrednosti.
- b) *Geometrični nazorni nauk*: Najbolj važna svojstva četverkotnikov in mnogokotnikov. Nekateri izreki o primerjavi, pretvorbi in delitvi geometričnih likov.

IV. razred, 3 ure na teden.

- a) *Aritmetika*: Štirje osnovni računi z občnimi števili z eno- in veččlenskimi izrazi in z ulomki. Kvadrovanje

monomov, binomov in dekadnih števil. Kvadratni koren iz dekadnih števil. Vaje v računanju s posebnimi števili s posebnim ozirom na geometrične račune (računanje ploskev).

- b) *Geometrični nazorni nauk*: Konstrukcija prereznih črt na stožcu na podlagi definicije. Najbolj važni izreki o podobnosti geometričnih tvorov.

V. razred, 2 uri na teden.

- a) *Aritmetika*: Kub in tretji koren dekadnih števil. Enačbe prve stopinje z eno ali več neznankami. Nadaljevanje vaj v računanju s posebnimi števili oziraje se na potrebe praktičnega življenja.
- b) *Geometrija*: Ponavljanje na nalogah o računanju ploščin. Medsebojna lega prem in ravnin. Najpotrebnejše o telesnih oglih. Glavne vrste teles.

VI. razred, 3 ure na teden.

- a) *Aritmetika*: Ponavljanje na nalogah s posebnim ozirom na regeldetrijske, procentne in obrestne račune. Obrestno-obrestni računi. Nekoliko o vrednostnih papirjih. Najvažnejše o menicah in zavarovanju. Osnovni nauki o enostavnem trgovskem knjigovodstvu.
- b) *Geometrija*: Naloge bolj lahke vrste o računanju površine in telesnine teles. (Naloge naj se kolikor moči razrešujejo po načinu sklepovnega računanja.)

Opomba: Pri izberi snovi za računske naloge naj se vedno ozir jemlje na potrebe praktičnega življenja, posebno meščanskega gospodinjstva.

Naloge z neverjetno visokimi števili ali neverjetno malimi ulomki naj sploh odpadejo.

VIII. Prirodoznanstvo.

Prirodopis.

Učni smoter: Poznavanje prirodnin, njihovih svojstev in razvitka ter vpliva med seboj in na človeka.

Vzbujanje čustva do prirode. Najvažnejše o ustroju in žitju človeškega telesa. Osnovni nauki o zdravstvu.

Prirodoslovje:

Učni smoter: Razumevanje najvažnejših pojavov v prirodi iz opazovanja in poskusov in oziraje se vedno na dogodke, ki odgovarjajo prirodnim pojavom v vsakdanjem življenju.

I. razred, 2 uri na teden.

Prirodopis.

Prvih 6 mesecev šolskega leta: Živalstvo, in sicer sesalci; v prvi vrsti naše koristne in škodljive živali, njih bivališče, hranitev, telesni ustroj.

Zadnje 4 mesece šolskega leta: Rastlinstvo, in sicer opazovanje in popisovanje posameznih naših cvetnih rastlin, ki so posebno pripravne, da se na njih izpozna, kakšni in čemu so poedini rastlinski organi.

II. razred, 2 uri na teden.

Prirodopis.

Prvih 6 mesecev šolskega leta: Živalstvo, in sicer ptice, plazilci, krkoni in najvažnejše ribe.

Zadnje 4 mesece šolskega leta: Rastlinstvo, in sicer nadaljevanje v opisovanju in določevanju domačih cvetnih rastlin, oziraje se posebno na njih razmerja s človekom in njih važnost v prirodi.

Naše domače in najvažnejše inozemske kulturne rastline z ozirom na njih uporabo.

III. razred.

a) Prirodopis, 2 uri na teden.

Prvih 6 mesecev šolskega leta: Živalstvo, in sicer najvažnejši vretenčarji, posebno žuželke.

Sistematični pregled živalstva.

Nazorno pojasnjevanje osnovnih zakonov iz fiziologije in biologije, posebno pa razmer med posameznimi vrstami živalij, med živalmi in rastlinami.

Zadnje 4 mesece šolskega leta: Rastlinstvo, in sicer najvažnejše brezcvetne rastline, posebno jedilne in strupene

gobe. Nekoliko o geografski razprostiranosti rastlin in o gojitvi bolj znanih lepotnih cvetlic. Ob danih prilikah poučevanje o gojitvi cvetlic na prostem polju.

Naslanjaje se na predelano tvarino iz rastlinstva sistematična ureditev rastlin.

b) Fizika, 2 uri na teden.

Prostornost in neprodornost. Gibanje in njega znaki. Vztrajnost. Sila. Učinki molekularnih sil. Skupnost. Težnost. Teža. Zračni tlak.

Nauk o toploti: Toplotni občutki. Stopinje toplotnosti in množina toplote. Prevod toplote. Izpremema prostornine (termometer) in skupnosti po toploti. Najbolj enostavni pojavi o žarjenju toplote. Izvori toplote, kuriva (kurilna vrednost).

IV. razred, 3 ure na teden.

Kemija in mineralogija:

Osnovni nauki iz kemije, pojasnjeni na preprostih preosnovah. Pregledno znanje najvažnejših prvin in njih bolj razširjenih spojin, v kolikor se te potrebujejo v vsakdanjem življenju ali industriji.

Živila in njih kemična sestava. Sladkor. Kipenje. Alkohol. Celuloza. Izpremema živil pri kuhanju. Pečenje kruha. Izdelovanje surovega masla in sira. Ohranitev živil. Kako se spoznajo ponarejena živila. Tolšče, mila in svetilne tvarine.

Pri danih prilikah se opisujejo bolj važne rudnine po svoji vnanosti, dobivanju in uporabi.

V. razred.

a) Prirodopis, 2 uri na teden.

Osnovni nauki iz geologije: Kratek opis posameznih delov zemlje in njih vzajemna zveza. Višave in nižave zemeljskega površja. Najvažnejše hribine; stvorbe gorovja. Nekoliko o zgodovini razvoja zemlje in njenih organizmov.

Osnovni nauki iz somatologije in zdravstva: Bistveni deli človeškega telesa in delovanje njegovih organov. O životnih potrebah človeka s posebnim naglašanjem fiziolo-

gičnega pomena hranil. Pouk, kako treba naravno živeti in telo gojiti. Nekoliko o postrežbi bolnikov, o prvi pomoči v nezgodah in kako se čuvati pred nalezljivimi boleznimi.

b) Fizika, 2 uri na teden.

Nauk o mehaniki: Glavne vrste gibanja. Prosti pad. Merjenje sil. Krivočrtno gibanje (sredobežnost). Sestavljanje in razstavljanje istovrstnih gibanj. Metno gibanje. Sestavljanje in razstavljanje sil s skupnim prijemališčem in v isto mer vzporednih sil. Težišče. Vrste ravnotežja. Nihalo in njega lahko umljive uporabe. Navor, kolo na vretenu, škripec, strmina in najvažnejše uporabe teh strojev.

Ob priliki naj se kratko pojasni navidezno gibanje solca, gibanje zemlje in razlika med dnevnimi in letnimi časi v krajih različne zemljepisne širine in dolžine.

Značilna svojstva kapljivo tekočih teles. Hidrostatski tlak. Občujoče posode. Arhimedov zakon. Plavanje, princip gostomera z lestvico.

Značilna svojstva plinastih teles. Torricellijev poskus; barometer. Vetrovi. Nekatere uporabe delovanja zračnega tlaka. Zračna sesalka. Princip parnega stroja.

Akustika: Kako nastane in se širi zvok, na podlagi poskusov. Jakost in višina tonov. Lestvica tonov. Sozvočenje; resonanca. Strune. Zveneče vilice. Piščali. Človeško glasilo in uho. Hitrost in odboj zvoka (jek, odmev).

VI. razred, 2 uri na teden.

Magnetizem: Naravni in umetni magneti. Magnetni poli in njih vzajemno delovanje. Magnetenje po razdelbi. Zemeljski magnetizem. Kompas.

Elektrika: Električnost. Prevod elektrike. Oboji vrsti električnosti. Elektroskop. Sedež elektrike. Elektrizovanje po razdelbi. Učinek elektrike na osten. Električni kolovrat. Leydenska steklenica. Učinki elektrike. Nevihta, strelovod. Kako je ravnati ob hudi uri. Bliskavica.

Galvanski člen, galvanska baterija, galvanski tok. Toplotni in svetlobni učinki galvanskega toka; o kemičnih učinkih galvanskega toka le to, kar se potrebuje v razlago.

polarizacije in galvanoplastike. Princip akumulatorjev. Magnetni učinki galvanskega toka. (Uporaba: električni zvonec, Morsejev pisalni stroj.) Temeljni poskusi o voltovskem in magnetnem navodu. Telefon, mikrofoni. Dinamoelektrični princip. Najvažnejše o prenašanju električnih sil.

Optika: Izvori svetlobe. Premočno širjenje svetlobe; senca. Lunine premembe, mrki. Odboj svetlobe; zrcala. Lom svetlobe; prehod svetlobe skozi prizmo. Slike, ki jih dajejo leče. Razmet barv. Oko; pogoji jasnega in razločnega vida. Fotografski aparat. Mikroskop in daljnogled v najpreprostejši sestavi.

Opomba: Pouk o fiziki naj se vrši kjer le mogoče na podlagi poskusov. Računska izvajanja naj se, razven pri reševanju nalog — vrše le v izvanrednih slučajih.

IX. Prostorčno risanje.

Učni smoter: Gojitev lepočutja s studijem ornamentalnih in prostih naravnih oblik. Spretnost v upodabljanju rastlinskih motivov in njih uporaba za dekoracije v obče, zlasti pa za ženska ročna dela. Risanje telesnih predmetov po načelih perspektive. Risanje človeškega obraza.

Učenke je izpodbujati, da skicirajo pokrajine.

I. razred, 3 ure na teden.

Risanje ravnih geometričnih ornamentalnih oblik kot predvaja za prosti ornament. Enostavni prosti ornamenti.

II. razred, 3 ure na teden.

Prosto perspektivno risanje po elementarnih modelih in njih kombinacijah v skupine.

Risanje po naravnih listih in cvetih, ki jih je smatrati za ploskvene tvore.

III. razred, 2 uri na teden.

Risanje raznih domačih uporabnih predmetov in preprostih stavbinskih objektov po modelih.

Preproste studije rastlin po naravi in prvi poskusi njih uporabe za oblike pri okrasih.

IV. razred, 3 ure na teden.

Risanje priprostih skupin modelov, ki so sestavljene iz uporabnih predmetov in iz naturalij.

Risanje in slikanje po živih rastlinah, sadovih i. t. d. in njih uporaba za ornament.

V. razred, 3 ure na teden.

Razlaganje sestave in proporcije človeške glave in obraza, kakor tudi najvažnejših proporcij človeškega telesa z dotičnimi risarskimi vajami po predlogah in po modelih.

Nadaljevanje studij rastlin in njih uporaba.

Nadaljne vaje o risanju in slikanju po predmetih.

VI. razred, 3 ure na teden.

Nadaljevanje studij po figuralnih predlogah in modelih.

Nadaljevanje studij rastlin in njih uporaba.

Priproste pokrajinske studije po uzornih predlogah, oziroma po naravi.

Pri studiju rastlin naj opozori učitelj tudi na njih uporabo v historičnem ornamentu in pokaže naj tudi dotični material, na katerem se to opaža.

Skicirke naj se priporočajo že od III. razreda dalje.

Opomba: Ni zahtevati, da bi se morale geometrične risbe izdelati na čisto. Preračunanje ploščin v IV. razredu in stereometrični pouk v V. razredu naj se spojita s poukom aritmetike.

X. Lepopisje.

Smoter: Gojenke naj si prisvoje razločen, prijeten in spreten rokopis ter pisave, ki so navadne v vsakdanjem življenju.

I. razred, 2 uri na teden.

Genetični razvoj črk in izurjenje v latinski in nemški navadni pisavi.

Arabske in rimske številke.

Okrogla pisava v črtanih zvezkih.

II. razred, 1 ura na teden.

Latinska in nemška navadna pisava se vadita nadalje s posebnim ozirom na urnost; pri tem pa je vedno paziti na zanesljivost, značaj in lepoto pisave.

Okrogla pisava se nadaljuje.

XI. Vzgojeslovje.

Učni smoter: Gojenke naj se pregledno seznanijo z razvojem človeških duševnih in telesnih sil in s sredstvi za njihovo izobraževanje.

VI. razred, 2 uri na teden.

O razvoju in izobraževanju intelektualnih sil, srca in volje na psihološki podlagi. O vzgojnih smotrih, sredstvih, načelih in vzgojni metodi.

Čitanje vzornih odstavkov tičočih se prve in druge vzgojne dobe, izbranih iz spisov pripoznanih pedagoških pisateljev.

Obiskovanje raznih vzgojevališč in dobrodelnih zavodov.

XII. Ženska ročna dela.

Smoter: Ta pouk naj daje gojenkam potrebne pomočke, da oskrbujejo ženska ročna dela, ki so navadna v domačem življenju; izobrazuje naj jim estetični okus.

I. razred, 2 uri na teden.

Pripletanje, vpletanje in zakrpavanje nogavic. Zankanje.

II. razred, 2 uri na teden.

Mreženje in prešivanje mreže. Zaznamovanje.

Šivanje: vzorčnica z raznimi vbodi in šivi. Krpanje in vkrpanje perila.

III. razred, 2 uri na teden.

Šivanje (na roko): spodnje krilo, ženske hlače, ženska švicarska srajca. Krpanje in vkrpanje perila.

B. Neobvezni predmeti.

1.) Petje.

Smoter : Zmožnost pridobiti, enoglasne in večglasne narodne, ponarodele in tudi umetne pesmi glasbeno pravilno peti.

I. oddelek, 2 uri na teden.

Notni sestav, pisava not in pavz; takt; tempo; glasbena znamenja. C-dur, g-dur, f-dur in a-moll. Intervali.

Vaje sluha in glasu. Zadevanje intervalov. Ritmične vaje.

Eno- in dvoglasne narodne pesmi s posebnim ozirom na lepo izgovarjanje besedila, enotno vokalizacijo in pravilno fraziranje.

II. oddelek, 2 uri na teden.

Razširjenje glasbene teorije glede obsega tvarine I. oddelka. Vse dur- in moll-skale. Vaje glasu in sluha. Ritmične vaje.

Eno-, dvo- in večglasne narodne, ponarodele in umetne pesmi še z višjimi zahtevami glede izvajanja kakor v I. oddelku.

2.) Telovadba.

(3 skupine, po 2 uri na teden.)

Smoter : Probuda in okrepitev vseh telesnih sil, vzgoja k zavednemu kretanju, k vztrajnosti in redu.

I. skupina. (1. in 2. razred).

Redovne vaje: Nastopi. Izmena ustopa z obrati. Vrstitve prvega reda. Stoj! z obratom. Obrati med hojo. Kroženje. Protihod. Zavoje. Hoja v čelni vrsti. Razmak.

Proste vaje: (Kadar so uvežbane, združene z redovnimi!). Enostavne vaje z laktmi in bedri, v raznih ustopih. Poskoki. Vpogibanje trupa.

Postopna hoja. Premena koraka. Zibalna hoja. Trokoračno poskakovanje. Trajni tek.

Vaje s palicami: Enostavni dvigi, oberoč enakomerno.

Dolga kolebna vrvi: Izpodtekanje. Poskakovanje v vrvi, tudi z obrati. Vtek, poskakovanje in odtek. Skok in tek čez vrvi. Iste vaje v parih in po več.

Prosti skok enonožno in obenožno, iz stoje in z zaletom, v daljavo in višino.

Razovne lestve: Stegnjena vesa. Sukanje trupa. Veskanje v stegnjeni vesi z različnimi prijemi. Skrčena vesa z odpahom. Kolebanje v vesi.

Poševne lestve: Stopanje po lestvi vzlic in vznak. Enostavno veskanje.

Navpične lestve: Stopanje in poskakovanje kvišku vzlic.

Plezala: Predvaje. Vesa, kolebanje na enem drogu in na dveh. Plezanje po enem drogu. Izmena plezalnega sklepa z droga na drog. Vprečno plezanje preko drogov.

Plezanje po eni vrvi.

Drog: Izmena prijema in vese v vesni leži. Stegnjena vesa z različnimi prijemi. Koleb. Skrčena vesa z odlokom. Skok v oporo.

Bradla: Stranska opora. Stranski sed. Notranji prečni sed vzad in pred, s preprijemom premikanje nazaj in naprej.

Krogi (oz. trapez): Kroženje v vesni stoji. Krčenje lakti v vesni leži. Kolebanje v stegnjeni vesi. Guganje v stegnjeni vesi. Vesa na spodnjih in zgornjih laktih.

Igre in kolotek v odmorih.

II. skupina. (3. in 4. razred).

Redovne vaje: Vrstitve k srednjim. Vrstitve med hojo. Zavoji okrog srede, zavoji v bočnih vrstah in med hojo. Vaje iz kroga. Zveza obratov, vrstitev, protihodov, zavojev. Rajalni nastopi.

Proste vaje: Počep. Vaje v stoji na eni nogi. Izstopi in izpadi z enostranskim skrčenjem.

Dvojno trokoračno poskakovanje. Trajni tek.

Vaje z ročki: Proste vaje I. oddelka, obtežene z ročki.

Vaje s palicami: Raznoročni dvigi (ene lakti skrčene itd.).

Prosti skok: Kakor v I. oddelku, z večjim merilom.

Ob doskoku z ($\frac{1}{4}$ ali $\frac{1}{2}$) obratom.

Naskakovanje do 1 m.

Koza: Poklek enonožno in obenožno; takisto naskok. Doskok nazaj, v stran in naprej.

Razovne lestve: Kolebno veskanje na mestu. Vrtenje in sukanje v vesi. Veskanje na dveh lestvah.

Poševne lestve: Stopanje na spodnji strani. Veskanje navzgor po klinih.

Navpične lestve: Vesa vznak. Stopanje vznak. Skok navzdol.

Plezala: Razpeta vesa čez tri droge. Vprečno plezanje v raznih smereh. Veskanje navzdol (poskusoma navzgor) v stegnjeni vesi na dveh drogih.

Drog: Veskanje in dvoveskanje v razpeto veso. Trajna skrčena vesa, tudi kot prečna vesa. Kolebanje v stegnjeni vesi. Vesa in koleb na spodnjih in zgornjih laktih vzlic in vznak.

Bradlja: Izmena zunanjšega seda pred roko s kolebom in brez koleba. Koleb v večjem merilu. Prednožka iz koleba in iz sedov.

Krogi (ozir. trapez): Kroženje v stegnjeni vesi (iz vesne stoje). Kolebanje in guganje v vesi na spodnjih in zgornjih laktih.

Igre, kolebna vrva in kolotek v odmorih.

III. skupina, (5. in 6. razred.)

Redovne vaje: Tvoritev vrstnih zborov in rajalnih nastopov.

Proste vaje: Vaje med poskakovanjem in v počepu ter iz počepa.

Plesni koraki in poskoki. Trajni tek z različnimi koraki.

Vaje z ročki: Proste vaje s težjimi ročki.

Vaje s palicami: Vaje z enoročno držo, vihtenje, zavijanje.

Prosti skok in naskok: Isti, ko v prvih dveh oddelkih, z večjim merilom; tudi kot dvo- in troskoki.

Koza: Ustop na kozo in doskok; prednožka.

Raznovrstne lestve: Zasuki v vesi (1 roka izpusti in po zasuku zopet prime). Veskanje z zasukom.

Poševne lestve: Opiranje in veskanje.

Navpične lestve: Stopanje vzlic s prijemanjem ene roke. Istoročna izmena prijema v vesni stoji na klinu. Stopanje vznak z raznoročnimi prijemi.

Plezala: Krčenje lakti v vesi na dveh drogih. Veskanje navzdol in navzgor na dveh drogih (vrveh) in na enem drogu (eni vrvi).

Drog: Krčenje lakti, izmena prijema in vesno sukanje v stegnjeni vesi. Kolebanje v vseh vesah in izmena prijema med kolebanjem. — Podkoleb.

Konj: a) *všir*: Skok nanj. Opora. Počep. Skrčka. Podnožka. Odbočka. Previs. Stranski sed.

b) *Vzdolž*: Prednožka z odpahom ene noge.

Bradla: Upirkanje in kolebno upirkanje na mestu in od mesta. Sedi za roko; njih izmena. Zanožka iz teh sedov. Opore na spodnjih laktech. Vesa na zgornjih laktech.

Krogi (ozir. trapec): Izmjena vese na spodnjih laktech vzlic in vznak. Kolebanje in guganje v skrčeni vesi znak. Stegnjena in skrčena opora. Guganje stoje v krogih.

Igre, kolebna vrva in kolotek v odmorih.

3.) Ženska ročna dela.

I. skupina.

IV. in V. razred, 2 uri na teden.

Prikrojevanje in šivanje ženskega, moškega, postelnega in namiznega perila ter krojno risanje vseh objektov. Vaje na šivalnem stroju.

II. skupina.

VI. razred, 2 uri na teden.

Nadaljevanje s čimdalje večjimi zahtevami v šivanju in prikrojevanju. Popravljanje perila in obleke. Belo vezenje.

4.) Stenografija.

(v 2 tečajih za gojenke IV., V. in VI. letnika po 2 uri na teden).

Smoter: Znanje pravilnega in razločnega korespondenčnega pisma in stavkovnega krajšanja v toliki meri, da je mogoče točno zaznamovati tudi hitrejše diktate.

I. tečaj, 2 uri na teden.

Korespondenčno pismo, t. j. nauk o besedotvoritvi in o besednem krajšanju. — Vežbanje v čitanju in pisanju s posebnim ozirom na pravilnost in ličnost.

II. tečaj, 2 uri na teden.

Debatno pismo ali stavkovno krajšanje. — Vežbanje v čitanju krajšanih stenogramov; pisanje diktatov stopnjema s čimdalje večjo hitrostjo.

5.) Gospodinjstvo.

Smoter: Gojenke naj poznajo načela za opravljanje dobro uravnanega meščanskega gospodinjstva; podati jim je za to potrebno znanje.

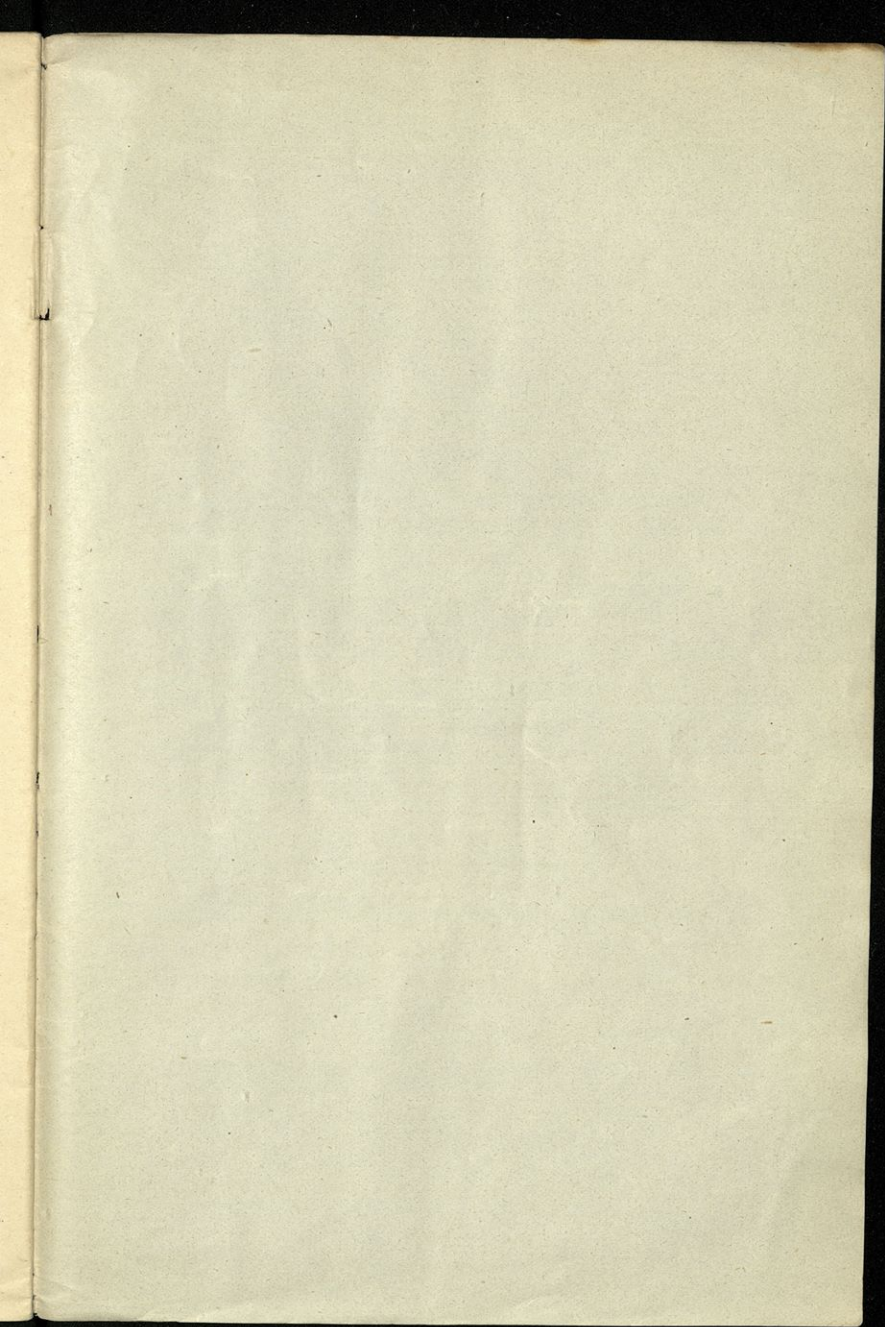
VI. razred, 1 ura na teden.

Svojsva dobre gospodinje. Delokrog gospodinje s posebnim ozirom na važnost njenega poklica gledé npravstvenega in družabnega življenja ter občevanja s posli. Stanovanje; kurjava in razsvetljava. Kuhinja; moderno ognjišče; kuhinjska posoda in orodje. O kemičnih in fizikalnih pojavih pri kuhanju, vrenju in gnilobi. Konserviranje živil. Pranje perila in raznih tkanin. Odpravljanje madežev. Ravnanje s kožuhovino, perjem in žimo. Čiščenje zlatnine in srebrnine. Gojitev cvetic v sobi in na vrtu. Reja perutnine.

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

00000512794

4) Stenografija.

I. 2 tedni za pouk IV. 2. in VI. letnika po 2 uri na teden.

Smoter: Zastoj pravilnega in razločnega korespondenčnega pisma in slakovčnega kraljeva v istih meri, da se njegovi učenci raznamoču tudi druge pisave.

I. tečaj, 2 uri na teden.

Korespondenčno pismo s 4-4. knjiž. o besednjicah in o naslednji knjižici. — Večbaje učilnici in pisanju s poselnim ozikom na pravičnost in istost.

II. tečaj, 2 uri na teden.

Debatno pismo ali skrivnostno kraljevo. — Večbaje v čitajo kraljevo stenogramov; pisave čistotno slovočinu čitajo učenci istost.

5) Gospodinjstvo.

Smoter: Golemu naj poznajo načela za ohranjanje dobre urejenega in čistega gospodinjstva; podati jim je za to potrebne znanje.

VI. tečaj, 2 uri na teden.

Smoter: Dobro gospodinjstvo. Delovanje gospodinja s posebnim ozikom za varen in čistega pekiva glede pravilnega in čistega kuhanja ter obdelave s posli. Strojstvo; kuhanje in razstavljanje. Kulinarija; sodobno ogrevalna kuhinjska posoda in orodje. O kemikalijah in kulinarijskih pojavih pri kuhanju vrejanju in gubljenju. Kulinarijski znanje. Pranje perila in raznih tkanin. Odpravljanje madežev. Pisanje s kuhinjskimi perjem in čisto. Čiščenje stropne in sestenske. Gledanje evenc v sobi in na vrta. Reja penitance.

NAJEDNA IN POSVETILNOSTNA
KNJIŽNICA

00000512794